

Sygn. akt **XXIII Ga 632/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Magdalena Naęcz</i>
------------------	-----------------------------------

po rozpoznaniu 29 czerwca 2016 r. w Warszawie na posiedzeniu niejawnym

w trybie art. 505¹⁰ §1 k.p.c.

sprawy z powództwa **(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

przeciwko **M. D.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sadu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z 23 grudnia 2015r., sygn. akt XVI GC 3001/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od M. D. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 1200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Magdalena Naęcz

Sygn. akt XXIII Ga 632/16

UZASADNIENIE

Powód Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. D. kwoty 5 963,42 zł wraz z odsetkami w wysokości 5% od dnia 13 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód wskazał, iż zlecił pozwanej wykonanie usługi transportowej, które wykonała nieprawidłowo, powodując zanieczyszczenie przewożonego towaru, co z kolei spowodowało odmowę przyjęcia towaru przez odbiorcę. Konsekwencją tego było obciążenie powoda kosztami za zanieczyszczenie w wysokości 5 654,98 zł, wobec czego dochodzi roszczenia regresowego od pozwanego.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniósł zarzut zwolnienia od odpowiedzialności na podstawie art. 17 ust 4 lit. c konwencji CMR wskazując, że w liście przewozowym CMR nie zostały zawarte przez nadawcę jakiegokolwiek zastrzeżenia co do zanieczyszczenia środka transportu, który podstawiała na miejsce załadunku oraz zarzut niewykazania przez powoda wysokości szkody.

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w pkt I zasądził od pozwanego M. D. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 5 962, 41 zł wraz z odsetkami w wysokości 5 % od dnia 13.06.2014r. do dnia zapłaty, w pkt II zasądził od pozwanego na rzecz powoda całość kosztów sądowych, których szczegółowe wyliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu.

Sąd Rejonowy ustalił, że Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. przyjęło od (...) sp. z o.o. zlecenie transportowe polegające na przewozie towaru w postaci kruszywa. W celu wykonania zlecenia Przedsiębiorstwo (...) skorzystało z usług zewnętrznego przewoźnika – M. D.. W dniu 27 maja 2014 r. Przedsiębiorstwo (...) zleciło M. D. wykonanie usługi przewozu towaru w postaci 25 ton kruszywa na trasie G. Z. (Włochy) – B. (Polska). Strony ustaliły wartość jednej tony na 41,00 Euro. Jako wymagany typ środka transportu wskazana została wywrotka. Strony ustaliły, iż naczepa ma być sucha i czysta.

Naczepa, którą M. D. wykorzystwała do przewozu kruszywa uprzednio została wykorzystana do przewozu grochu. Odbiorca odmówił przyjęcia towaru z powodu zabrudzeń kruszywa. W kruszywie znajdowały się ziarna zbóż a część kruszywa była zamoczona.

W związku z zanieczyszczeniem kruszywa (...) sp. z o.o. w dniu 4 czerwca 2014 r. wystawiło na rzecz Przedsiębiorstwa (...) notę księgową na kwotę 5 654,98 zł, którą Przedsiębiorstwo (...) uiszczyło w dniu 23 czerwca 2014 r.

W dniu 5 czerwca 2014 r. Przedsiębiorstwo (...) wystawiło na rzecz M. D. notę księgową na kwotę 5 963,42 zł. jako obciążenie za zanieczyszczenie 24,84 ton kruszywa podczas dostawy.

Pismem z dnia 30 lipca 2014 r. Przedsiębiorstwo (...) bezskutecznie wezwało M. D. do zapłaty kwoty 5 963,42 zł wynikającej z noty księgowej. Wezwanie to M. D. otrzymała 4 sierpnia 2014 r.

Sąd Rejonowy ocenił roszczenie powoda za zasadne w całości. Sąd pierwszej instancji wskazał, że do oceny stosunku prawnego łączącego strony należy stosować przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 18 ust. 1 Konwencji CMR dowód, że zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało jedną z przyczyn przewidzianych w art. 17 ust. 2, ciąży na przewoźniku. Przyjmuje się, że odpowiedzialność przewoźnika oparta jest na zasadzie winy domniemanej. Przewoźnik chcąc uwolnić się od odpowiedzialności musi zatem udowodnić istnienie jednej z przyczyn zwalniających go od odpowiedzialności, wymienionych w art. 17 ust. 2 oraz związku przyczynowego między tą okolicznością a szkodą. Natomiast jeżeli przewoźnik ustali, że ze względu na okoliczności faktyczne, zaginięcie lub uszkodzenie mogło wynikać z jednej lub kilku przyczyn wymienionych w artykule 17 ust. 4, istnieje domniemanie, że ono z nich wynika. Osoba uprawniona może jednak przeprowadzić dowód, że szkoda nie została spowodowana całkowicie lub częściowo jedną z tych przyczyn. W tym przypadku przewoźnik chcąc uwolnić się od odpowiedzialności nie musi udowadniać związku przyczynowego pomiędzy jedną z opisanych w tym przepisie przyczyn a szkodą. Konwencja nakazuje domniemywać, że szkoda rzeczywiście z przyczyny tej wynikła. Domniemanie z art. 18 ust. 2 nie zwalnia jednak przewoźnika od udowodnienia jednej ze szczególnych przyczyn zwalniających z odpowiedzialności. W przedmiotowej sprawie, aby uwolnić się od odpowiedzialności strona pozwana winna zatem obalić domniemanie winy wynikające z art. 18 ust. 1, tudzież wykazać istnienie przesłanek określonych w art. 17 ust. 4, czego w ocenie Sądu Rejonowego nie uczyniła.

Odnosząc się do kwestii zwolnienia przewoźnika za zaginięcie lub uszkodzenie towaru powstałe na skutek manipulowania, ładowania, rozmieszczania lub wyładowania towarów przez nadawcę lub odbiorcę albo przez osoby działające na rachunek nadawcy lub odbiorcy (art. 17 ust. 4 lit c Konwencji CMR), Sąd Rejonowy wskazał, że skorzystanie przez przewoźnika z wskazanej przesłanki egzoneracyjnej nie jest zasadniczo uzależnione od sprawdzenia przez przewoźnika prawidłowości załadunku (rozmieszczenia) przesyłki w samochodzie transportowym. Konwencja nie wymaga od przewoźnika sprawdzenia czy załadunek i rozmieszczenie towaru zostały wykonane w sposób

prawidłowy. Zakłada się bowiem, że nadawca znając właściwości nadawanego do przewozu towaru w sposób prawidłowy dokonał tych czynności.

Sąd Rejonowy wskazał, że Konwencja CMR nie określa na której ze stron ciąży obowiązek dokonania czynności ładunkowych oraz rozładunkowych, pozostawiając to umowie. W braku postanowień umownych zastosowanie ma w tym przypadku art. 43 ustawy – Prawo przewozowe, zgodnie z którym obowiązek załadunku i rozładunku spoczywa na nadawcy i odbiorcy. W praktyce czynności ładunkowe dokonywane są w większości wypadków przez nadawców lub odbiorców. Szkada jaka powstaje w tym czasie nie jest objęta odpowiedzialnością przewoźnika, gdyż przewoźnik zgodnie z art. 17 ust. 1 CMR odpowiada jedynie za szkody powstałe w okresie od przyjęcia towaru, aż do jego wydania odbiorcy.

W ocenie Sądu Rejonowego, w przedmiotowej sprawie kierowca samochodu na który załadowano kruszywo nie uczestniczył bezpośrednio w załadunku towaru, ale widział towar będący przedmiotem przewozu. Jak zeznał, kruszywo „leżało pod gołym niebem” mógł zatem ustalić w jakim stanie znajduje się kruszywo, zarówno przed załadunkiem jak i po załadunku. Stosownie do art. 8 ust. 1 lit. b CMR po przyjęciu towaru przewoźnik jest zobowiązany sprawdzić widoczny stan towaru i jego opakowania. Powinien on także uzasadnić wszelkie zastrzeżenia, jakie uczyni w przedmiocie widocznego stanu towaru i jego opakowania. Zastrzeżenia te nie wiążą nadawcy, jeżeli nie przyjął on ich wyraźnie w liście przewozowym (art. 8 ust. 2 CMR). Zgodnie z art. 9 ust. 2 CMR w braku uzasadnionych zastrzeżeń przewoźnika, wpisanych do listu przewozowego, istnieje domniemanie, że towar i jego opakowanie były w dobrym stanie w chwili przyjęcia przez przewoźnika i że ilość sztuk, jak również ich cechy i numery były zgodne z oświadczeniami w liście przewozowym.

Sąd Rejonowy wskazał, że przewoźnik w chwili przyjęcia towaru nie zgłosił żadnych zastrzeżeń do listu przewozowego. Sąd Rejonowy uznał zatem, iż w chwili przyjęcia towar znajdował się w stanie bez uszkodzeń, zaś uszkodzenia w postaci znajdujących się w kruszywie ziaren zboża, oraz zamknięcie części kruszywa nastąpiło podczas transportu. Podkreślić przy tym należy, iż naczepa wykorzystana do przewozu kruszywa była uprzednio wykorzystana do przewozu grochu, zaś jak zeznał świadek S. S. (1) możliwe było, iż ziarna grochu mogły się zmieszać z kruszywem. Naczepa nie została przez świadka S. umyta.

W konsekwencji, Sąd Rejonowy ustalił, że uszkodzenie towaru nastąpiło z przyczyn leżących po stronie pozwanej, co przesądziło o jej odpowiedzialności na podstawie art. 17 ust. 1 CMR, zgodnie z którym przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpiło w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem.

Sąd Rejonowy zauważył, że stosownie do treści art. 3 CMR przewoźnik może powierzyć wykonanie przewozu innym podmiotom, a wypłacając odszkodowanie za szkodę spowodowaną działaniem jednej z tych osób nabywa roszczenie regresowe w stosunku do tej osoby. Powodowi przysługuje zatem roszczenie o zwrot wypłaconego (...) sp. z o.o. odszkodowania w związku z powstałą szkodą.

Odnosząc się do wysokości szkody Sąd Rejonowy przywołał treść art. 25 ust. 1 oraz art. 23 Konwencji CMR, wskazujący, że w przedmiotowej sprawie przyjęcie do przewozu nastąpiło w dniu 29 maja 2014 r. i na ten dzień należało ustalić wartość towaru. Średni kurs Euro w tym dniu wynosił 4,1385 zł. Z wystawionej przez (...) sp. z o.o. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) noty obciążeniowej wynika że obciążenie zostało wystawione za zniszczenie 24,84 ton kruszywa liczone według 55,00 Euro za tonę. Przedsiębiorstwo (...) do wartości jednostkowej tony doliczyło 3 Euro jako marża naliczona przez sprzedającego. Wysokość zatem odszkodowania należało ustalić w następujący sposób $58 \text{ Euro} (55 + 3) * 4,1385 = 240,03 \text{ zł}$ za tonę, co po pomnożeniu przez ilość ton daje kwotę odszkodowania w wysokości 5 962,41 zł

Orzeczenie w zakresie odsetek znajduje swą podstawę w art. 27 CMR zgodnie z którym osoba uprawniona może żądać odsetek od kwoty odszkodowania. Odsetki te, w wysokości 5% rocznie, liczą się od dnia skierowania pisemnej reklamacji do przewoźnika, a jeżeli tej reklamacji nie było, od dnia wytoczenia powództwa sądowego. Sąd pierwszej instancji wskazał, że wniesienie reklamacji na gruncie Konwencji nie jest obligatoryjne, a brak skorzystania przez uprawnionego z tego trybu postępowania nie zamyka drogi do dochodzenia roszczenia odszkodowawczego przez

Sądem. Na gruncie polskiego prawa cywilnego za reklamację uważa się skierowanie do osoby świadczącej usługę żądania spełnienia tych obowiązków, które powinna ona spełnić w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania. Nawet zatem jeżeli nadawca nazwie pismo, w którym zawarł żądanie zapłaty za szkodę spowodowaną wadliwym wykonaniem umowy przewozu, „wezwaniami do zapłaty”, a nie „reklamacją”, to pismo to należy traktować jako żądanie wszczęcia postępowania reklamacyjnego.

W ocenie Sądu Rejonowego wystawioną notę odsetkową nr (...) z dnia 5 czerwca 2014 r. należało zinterpretować jako reklamację w rozumieniu art. 27 CMR. Nota ta płatna była w terminie 7, co oznacza, że termin płatności upłynął z dniem 12 czerwca 2014 r., zaś od dnia następnego tj. od dnia 13 czerwca 2014 r. pozwana pozostawała w zwłoce w spełnieniu świadczenia.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany, zaskarżając go w całości.

Skarżący zarzucił:

-naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy tj.:

1) art. 325 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., polegające na sprzeczności sentencji wyroku z jego uzasadnieniem, albowiem w sentencji wyroku Sąd I Instancji wskazał jako powoda (...) Sp. z o.o. w W. a w uzasadnieniu powód został oznaczony jako Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.;

2) art. 328 § 2 k.p.c. albowiem sporządzając uzasadnienie zaskarżonego wyroku Sąd I Instancji nie tylko nie ustalił pełnego stanu faktycznego, ale przede wszystkim nie odniósł się do wszystkich dowodów zaoferowanych przez stronę pozwaną zgromadzonych w toku postępowania dowodowego, a także nie przeprowadził ich oceny;

3) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na braku wszechstronnego rozważenia oraz wnikliwej oceny materiału dowodowego a także dokonaniu ustaleń z naruszeniem zasady logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego przejawiające się w:

a. dokonaniu wadliwej oceny treści międzynarodowego listu przewozowego CMR (k.9) poprzez przyjęcie iż wynika z niego, iż pozwana dopuściła do uszkodzenia towaru poprzez jego zanieczyszczenie w sytuacji, gdy żaden dowód nie wskazuje, iż powstanie zanieczyszczenia miało miejsce w czasie transportu towaru;

b. dokonaniu wadliwej oceny treści oświadczenia świadka S. S. (1) (k.49) oraz zeznań S. S. (1) w przedmiocie jakości transportu, przebiegu załadunku towaru oraz w przedmiocie uszkodzenia towaru poprzez jego zanieczyszczenie;

c. wadliwej ocenie pisma powoda zatytułowanego nota księgowa nr (...) i przyjęcie, iż jest to reklamacja wynikająca z Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r. podczas, gdy to pismo zgodnie z art. 65 § 1 k.c. może świadczyć jedynie o żądaniu zapłaty określonej kwoty od pozwanej;

d. dokonaniu wadliwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i przyjęcia, iż pozwana nie udowodniła przesłanek z art. 17 ust 4 lit c. Konwencji CMR;

4) art. 505⁴ § 1 k.p.c. poprzez dopuszczenie zmiany powództwa pismem z dnia 30 kwietnia 2015 r. w zakresie żądania odsetek, co stoi w sprzeczności z treścią ww. przepisu;

-naruszenie przepisów prawa materialnego tj.

1) art. 6 k.c. wskutek jego błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania i w konsekwencji ustalenie, że powód udowodnił zasadność oraz wysokość roszczenia w sytuacji, gdy powód nie przedstawił żadnych dowodów oraz wyliczeń

w tym przedmiocie, żadnych faktur dotyczących załadunku ani innego rodzaju dowodów świadczących o szkodzie i jej wysokości;

2) art. 17 ust 4 lit c. Konwencji CMR wskutek jego błędnej wykładni i niezastosowania w sytuacji, gdy z całokształtu materiału dowodowego wynika, iż uszkodzenie towaru mogło powstać tylko i wyłącznie ze szczególnego niebezpieczeństwa wynikającego z ładowania towaru przez nadawcę;

3) art. 18 ust. 2 Konwencji CMR wskutek jego błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania i w konsekwencji przyjęcie, iż to pozwana winna wykazać istnienie przesłanek określonych w art. 17 ust. 4 lit. c. Konwencji CMR w sytuacji, gdy ze względu na okoliczności faktyczne uszkodzenie wynikało z przyczyn określonych w art. 17 ust. 4 lit. c. Konwencji CMR, a domniemanie to nie zostało obalone przez powoda.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I Instancję; ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania;

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych;

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom apelacji, rozstrzygnięcie Sądu I instancji uznać należy za prawidłowe, a ustalenia będące podstawą jego wydania oraz ich ocenę prawną Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne.

Na wstępie należy wskazać, że zarzut niewłaściwego oznaczenia strony powodowej a zatem naruszenia 325 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. nie zasługuje na uwzględnienie. W tym zakresie wskazać należy, że dniu 30.10.2015 r. został dokonany wpis zmiany firmy spółki z Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o. , w związku z czym oznaczenie przez Sąd powoda jako (...) Sp. z o.o. jest prawidłowe.

Nieuprawniony jest także zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Naruszenie wspomnianego przepisu może stanowić usprawiedliwioną podstawę apelacji jedynie wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie zawiera wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera tak kardynalne braki, że uniemożliwiają one kontrolę instancyjną. W ocenie Sądu Okręgowego uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia zawiera pełne i szczegółowe wyjaśnienie motywów podjętego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, w szczególności zawiera wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia poprzez ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa,

Chybiony jest również zarzut naruszenia art. 233 k.p.c., w którym pozwana wskazuje na naruszenie reguł prawidłowego rozumowania i dowolność ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji. Skarżąca w apelacji przedstawia w istocie jedynie swój pogląd na zebrany materiał dowodowy, wdając się w polemikę z prawidłowymi tezami uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy rozpoznający przedmiotową apelację podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 27 września 2002r. w sprawie o sygn. akt IV CKN 1316/00, zgodnie z którym jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka

ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów, choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i skuteczne podważenie oceny dowodów dokonanej przez sąd następuje natomiast tylko w przypadku wykazania, że brak jest powiązania, w świetle kryteriów wyżej wzmiankowanych, przyjętych wniosków z zebrany materiał dowodowy. W niniejszej sprawie zasady z art. 233 § 1 kpc nie zostały naruszone, gdyż ocena zgromadzonego materiału dowodowego i poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne zostały dokonane przez Sąd I instancji w sposób prawidłowy. Sąd Rejonowy przeanalizował też wszystkie zaoferowane przez strony procesu i dopuszczone przez Sąd dowody stosując dyrektywy z art. 233 § 1 k.p.c. i ocenił ich wiarygodność według własnego przekonania zgodnego z regułami logicznego rozumowania i zasadami doświadczenia życiowego, czego wyrazem jest uzasadnienie zaskarżonego wyroku.

Argumentacja pozwanego stanowi jedynie jej subiektywne zapatrywanie o innej niż przyjął Sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ta dokonana przez Sąd pierwszej instancji. Sąd pierwszej instancji dokonał w pełni prawidłowej oceny zarówno treści międzynarodowego listu przewozowego CMR, zeznań świadka S. S. (1),

noty księgowa nr (...).

Zgodnie z treścią art. 17 ust 1 konwencji CMR przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpiło w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy zaś z ust. 2 cytowanego artykułu 17 wynika, że przewoźnik jest zwolniony od tej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało winą osoby uprawnionej, jej zleceniem nie wynikającym z winy przewoźnika, wadą własną towaru lub okolicznościami, których przewoźnik nie mógł uniknąć i których następstwom nie mógł zapobiec. Istotnym także jest, że stosownie do art. 18 konwencji dowód, że zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało jedną z przyczyn przewidzianych w artykule 17, ustęp 2, ciąży na przewoźniku.

Z przedmiotowej regulacji wynika jednoznacznie, że przewoźnik ma obowiązek pieczy nad przesyłką a zatem zabezpieczenia przesyłki na czas przewozu oraz wyprowadza domniemanie odpowiedzialności za szkody powstałe w czasie od przyjęcia przesyłki do przewozu aż do jej wydania odbiorcy. Z normy tej wynika bezpośrednio obowiązek podejmowania wszelkich czynności zmierzających do zachowania stanu towaru.

Z kolei zgodnie z art. 17 ust. 4 konwencji CMR, uwzględniając postanowienia artykułu 18, ustępy 2 do 5, przewoźnik jest zwolniony od swej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie lub uszkodzenie towaru powstało ze szczególnego niebezpieczeństwa wynikającego m. in.. manipulowanie, ładowanie, rozmieszczenie lub wyładowanie towaru przez nadawcę lub przez odbiorcę albo przez osoby działające na rachunek nadawcy lub odbiorcy. Stosownie do art.18 ust.2 konwencji CMR jeżeli przewoźnik ustali, że ze względu na okoliczności faktyczne, zaginięcie lub uszkodzenie mogło wynikać z jednej lub kilku przyczyn wymienionych w artykule 17, ustęp 4, istnieje domniemanie, że ono z nich wynika. Osoba uprawniona może jednak przeprowadzić dowód, że szkoda nie została spowodowana całkowicie lub częściowo jedną z tych przyczyn.

Podsumowując, przewoźnik chcąc uwolnić się od odpowiedzialności powinien udowodnić fakt dokonywania czynności, polegających na manipulowaniu, ładowaniu rozmieszczaniu ewentualnie wyładowaniu towaru przez nadawcę lub odbiorcę a także wykazać niemożliwość powstania szkody wskutek wykonania tych czynności. Wykazanie, że szkoda mogła powstać na skutek jednej z przyczyn wymienionych w art. 17 ust 4 konwencji CMR, o których mowa w art. 18 ust 2 konwencji CMR, oznacza konieczność wykazania rzeczywistego prawdopodobieństwa związku przyczynowego pomiędzy określonym faktem a szkodą.

W niniejszej sprawie, strona pozwana nie wykazała przesłanek które pozwoliłyby obalić domniemanie winy wynikające z art. 17 konwencji CMR. Ponadto w niniejszym stanie faktycznym argumenty pozwanej z zakresie wykazania przyczyn, które rzekomo miałyby spowodować zwolnienie przewoźnika z odpowiedzialności za powierzony mu towar w żadnej mierze nie zostały udowodnione ani nawet uprawdopodobnione.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 7 listopada 1995 r. wskazał, że odpowiedzialność przewoźnika oparta na postanowieniu Konwencji CMR z dnia 19 maja 1956 r. jest odpowiedzialnością na zasadzie ryzyka. Wynika to w sposób jednoznaczny z art. 17 ust. 1 omawianej Konwencji. Przewoźnik może być zwolniony z tej odpowiedzialności jedynie z przyczyn, o których mowa w art. 17 ust. 2 i 4 Konwencji. Stosownie do zasad dowodzenia ustanowionych w art. 18 Konwencji CMR, ma on obowiązek uprawdopodobnić, że zachodzi jedna z przyczyn egzoneracyjnych, wymienionych w ust. 4 art. 17 Konwencji (sygn. akt I ACr 606/95). W niniejszym stanie faktycznym, pozwany jako przewoźnik nie uprawdopodobnił tych przyczyn ani tym bardziej ich nie wykazał czy udowodnił.

Przyjmując przesyłkę do przewozu bez zastrzeżeń, pozwana potwierdziła niejako fakt, że jest ona zdatna do przewozu i nie jest wadliwa. Przewoźnik bowiem, w przypadku stwierdzenia wadliwości rzeczy oddanych do przewozu lub niedostateczności ich opakowań ma prawo odmówić przewozu, co nie miało miejsca w przedmiotowej sprawie.

W niniejszej sprawie kierowca samochodu, na który załadowano kruszywo nie uczestniczył bezpośrednio w załadunku towaru. Widział jednak towar będący przedmiotem przewozu. Zgodnie z art. 9 ust. 2 CMR w braku uzasadnionych zastrzeżeń przewoźnika, wpisanych do listu przewozowego, istnieje domniemanie, że towar i jego opakowanie były widocznie w dobrym stanie w chwili przyjęcia przez przewoźnika i że ilość sztuk, jak również ich cechy i numery były zgodne z oświadczeniami w liście przewozowym. W niniejszej sprawie przewoźnik w chwili przyjęcia towaru nie zgłosił żadnych zastrzeżeń do listu przewozowego, jak też nie wykazał, że zwrócił uwagę nadawcy na nieprawidłowości w zakresie załadunku, rozmieszczenia czy zabrudzenia towaru. Należało zatem uznać, że towar w chwili przyjęcia znajdował się w stanie bez uszkodzeń, zaś uszkodzenia w postaci znajdujących się w kruszywie ziaren grochu, zanieczyszczeń oraz zamknięcie części kruszywa nastąpiły podczas transportu. Przewoźnik, na którym w tym zakresie spoczywa ciężar dowodu nie wykazał ani nawet nie uprawdopodobnił, że do uszkodzenia towaru doszło wskutek nieprawidłowego załadunku. Podstawowe znaczenie w kwestii zanieczyszczenia towaru ma fakt, że naczepa wykorzystana do przewozu kruszywa była uprzednio wykorzystana do przewozu grochu, co zostało potwierdzone zeznaniami świadka S. S. (1), który również zeznał, że możliwe było, iż ziarna grochu mogły się mieszać z kruszywem, ponieważ przyczepa przed załadunkiem kruszywa nie została umyta a jedynie zamieciona.

W konsekwencji Sąd Rejonowy słusznie uznał, że pozwana ponosi odpowiedzialność, za uszkodzenie towaru które nastąpiło w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem. Wobec powyższego zupełnie bezpodstawny jest zarzut pełnomocnika strony pozwanej dotyczący naruszenia art. 6 k.c. co do braku zasadności roszczenia ze strony powódki, bowiem to pozwany stosownie do cytowanych wyżej zapisów konwencji winien co najmniej uprawdopodobnić, że do zanieczyszczenia towaru doszło nie w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem.

W przedmiotowej sprawie, jak słusznie wywiódł Sąd Rejonowy, aby uwolnić się od odpowiedzialności strona pozwana winna obalić domniemanie winy wynikające z art. 18 ust. 1 konwencji CMR, albo wykazać istnienie przesłanek określonych w art. 17 ust. 4 Konwencji CMR, czego nie uczyniła.

Zgodnie z art. 3 CMR przewoźnik odpowiada, jak za swoje własne czynności i zaniechania, za czynności i zaniechania swoich pracowników i wszystkich innych osób, do których usług odwołuje się w celu wykonania przewozu, kiedy ci pracownicy lub te osoby działają w wykonaniu swych funkcji. Wynika z tego, iż przewoźnik może powierzyć wykonanie przewozu innym podmiotom, a wypłacając odszkodowanie za szkodę spowodowaną działaniem jednej z osób wymienionych w art. 3 CMR, nabywa roszczenie regresowe w stosunku do tej osoby.

W związku z powyższym, apelacja stanowi w tym zakresie jedynie nieuzasadnioną merytorycznie polemikę ze słusznym rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając obowiązkiem ich zwrotu pozwanego, którego apelacja została w całości oddalona. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda ustalone od wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie § 2 pkt. 4) w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015, poz. 1804).

/SSO Magdalena Nałęcz/